

Nro 18.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Augustusnak 29-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadt Történetek.

Miként, és mitsoda fortélyokkal vették légyen
el *Trevirumot* a' Frantziák e' mostan fo-
lyó hólnapnak 10 dik napján, ki tettik azon of-
ficialis, az az, hivatalbeli jelentésből, melyet
Blankenstein lovas Geuerál küldött. Aug. 8 dik
napján, *úgymond ő*, visszra nyomta az ellenség
Carf alatt állott külső vigyázó seregeimet, a' mi-
dön igen vitézi módon viselték magokat a' le vá-
gatott erdőben lévő Horvátok, és *Treviri* vadász
katonák — annakutánna mintegy 14 vagy 15 ezer-
ből álló Frantziáság ütött a' *Pellingeni* sántzokra,

és reggeli 9 órától fogva délig tartott sebes tüzelések után, 4 vagy 5 száz gyalogságból álló colonnét, seregeimnek jobb, egy más két, vagy három ezer emberből álló colonnét pedig bal szárnya ellen küldött. Noha a' *Pellingi* sántzban fekütt *Manfredini* batallionnya, *Gr. Mugault* fő Strázsamester, és *Fleming*, *Fölseis*, *Borovitz*, *Linde*, *Tonzem*, és *Schütz* kapitányoknak vezérlések alatt, igen bátran, 's vitézi módon viselte magát, és négy ízben is verte vissza az ellenséget; de csak ugyan végtére is kéntelen vólt a' nagy erőnek engedni, és azon ör álló helyet dél után két óraker oda hagyni. — Nyomokba mentek a' Frantzia lovasok és gyalogok, 's talám egy ember se maradott volna életben közzülök, hogyha *Wurmser* huzár regementyének két escadronnya közikbe nem vágott volna, el nyeretettelt ágyúinkat, és el fogattatott vitéz tiszteinket és embereinket, körmök közzül ki nem ragadták volna. Ezen tsatában minden tisztei ugyan a' nevezett két escadronnak; de nevezetesen *Barbacsy* Obristlájtnánt, *Szabó*, *Szentiványi*, és *Knofser* kapitányok, *Reinich* fő- és *Hertzeg* ali hadnagyok remek munkáit adták vitézségeknek. Ezen vialdal után a' *Hokweileri* tanyába, és az *Ollwiegert* völgybe vonta magát *Barbacsy* Obristlájtnánt.

Ezen alkalmatossággal, egy *Colóniai* compániával, két ágyúval, és egy haubitzával a' *Pellingi* sántzok háta megett lévő tetöket foglalta el *Mélás* Generál, melly miatt lehetetlen vólt az ellenségnek a' *Matheisi* ország úttyát el foglalni, a' *Consarbrük* mellett állott *Gr. Mercandin* Cs. K. Generált a' több seregektől el szakasztani, és a' nap *Trevirumba* bé menni. Ugyan ekkor számos Frantziáság nyomúlt előre *Consarbrüke* felé, mellyet észre vévén *Mercandin* Generál, hátrább vonta magát. És így kéntelen vólt *Blankenstein* Generál is széllyel ofzlott seregeit öfzve vonni, *Trier* előtt a' *Carthusianus* hegyre, a' *Mosel* bal partyára és a' *Mark* hegyére menni, melly jó rendelései által időt és alkalmatosságot nyert

a' bé következett éjjel onnan való tsendes el menetelre.

Azon közben *Wasserbillich* ellen is nagy erővel, és sok ártillériával ment az ellenség, a' ki ellen noha bámúlásra méltó bátorsággal viselték légyen magokat az ott lévő Cs. K. vitézek, nevezetesen, Manfredini regementéből való *Kirchstaedt* kapitány, és *Simon* fő- és *Leinert* all-hadnagy, továbbá *Szikorshinsky* hadnagy, *Pilsack* zászlótartó, és *Castel* Strázsa mester Mitrovsky regementéből: mindazáltal kéntelenítettek hófzás viaskodások után, egy 3 fontos ágyúnak, és egy 6 fontos munitiós szekérnek, a' mellyek mellett lévő emberek és lovak agyon lövöldöztek, veszteségével magokat hátrább vonni, félvén attól is, hogy mind két oldalról, mind hátul körül fogják őket a' Franziák. Nyomba követték őket ezek, 's mingyárt el foglalták *Igelt*. A' bé következett éjszaka és nagy veszteségek miatt tovább nem üzték a' miénket, a' kik a' *Trieren* alól lévő kö és hajókon álló hidakon, szép rendel és tsendességgel által költöztek. — Tollük 72 ember és 20 ló hullott el; 123 ember, és 57 ló sebesített meg; 206 ember és 6 ló fogatott, 's tévelyedett el. A' meg holtak közt találtatott Gróf *Szikorshinsky* hadnagy Mitróvski gyalog, és *Ferenczy István* Würmsér hufzár regementeiből. Sebbe estek *Schütz* kapitány, *Baumgärtner* all-hadnagy, és *Imhoff* zászlótartó Manfredini; *Reinisch János* fő és *Hertzeg János* all-hadnagyok Würmsér hufzár seregétől. — El tévelyedtek *Pilsack* zászlótartó Mitrovsky, és *Borovicz* kapitány Manfredini regementeitől. Kétség kívül többet vesztett az ellenség.

Hervében Aug. 15 dik napján költ levélből ezeket olvassuk: *Mack* Generál ismét *Furonban* vagyon, 'és a' mint hallatik nagy változás fog a' Cs. K. armádiának kormányozásában esni. (Már meg esett, mivel *Koburg* hertzeg helyett Gr. *Clerfait* lett fő kormányozóvá).

Berncastellből, a' *Treviri* V. Fejedelemségnek *Mosel* mellett fekvő kastélyából iratik, hogy ott körül belől mint a' hangya annyi a' sok katonaság, és hogy minden órán véres ütközet leszen a' két hadakozó fél közt; hogy igen tsendessen viselik magokat *Trierben* a' Frantziák, és a' leg szorosabb hadi fenytékben tartatnak; hogy még ekkorig egy papi személyt és apáczáat sem sértettek meg; és hogy nem ők, hanem a' parasztok prédálták fel a' város körül lévő abbatziákat. — Minthogy azokból mind ki futott a' papság, az ott találatott bór *Saarlouisba* küldetett.

Koblenczből azt a' hirt vettük, hogy *Aug. 15* dik napján már benn voltak *Wittlichben* a' Frantziák, és hogy *Blankenstein* lovas General bagazsiája által vitetett a' *Rajna* vizén, önnön maga pedig a' *Martleri* völgyben telepedett le. — Ugyan a' nap két kurirt küldött a' nevezett Generalis *Koblenczbe* azzal a' parantsolattal, hogy minél előbb két hajókon álló hid készíttessen, a' mellyeken éjjel nappal dolgoznak az átsok. — *Wormatziából*, három Cs. K. regimentek küldettek oda vizen, kétség kívül az ott fekvő katonai őrizetnek szaporítására. — A' Frantziáknak *Trieri* fekvésekből azt lehet ki húzni, hogy ők *Lütlich* felé igyekezzenek.

Kolóniában, azt a' meg jegyzést tette egy valaki, hogy a' Frantzia ármádiának győzelméi, és *Austriai Belgiomnak* általa lett el foglaltatása, 's *Hollandia* felé tett progressusai, avagy előmenetelei nemhogy hasznára, hanem inkább kárára szolgál, mivel mindenütt számos fegyveres népet hagyván, annyira meg erőtelenedett, hogy ha most egy szível lélekkel fognák a' dolgot az égyesült seregek, könnyen diadalmat lehetne rajtok venni, 's *Belgiomból* is ki üzni. — Jó fundamentomon épült meg jegyzés ez, ehez járúlván az is, hogy akármiot kérkedjenek a' *Párisiak* *Brabantziának* és *Flandriának* hozzájuk való hívségekkal, igen keveset építhetnek azon; mi-

vel, a' mint bizonyos tudósításokból tudjuk, a' minémű nyúghatatlansággal várták a' *Brüsszeli*ek, és más *Austriai Belgiomi* városok a' Frantziának közikbe való meneteleket, éppen olly nagy nyúghatatlansággal várják most közülök való kiüzettetések, és hogyha alkalmatosságot találhatnak, bizonyossan bosszút fognak magokért állani, a' rajtok el követett sok törvénytelen ségért. Leg inkább bosszonkodnak azon a' Brabantusok (úgy kell nekik, mért nem elégedtek ők meg az *Austriai* szélid kórmánnyal), hogy minden arany 's ezüst kész pénzeiket fel kell assignatákért váltaniok, még pedig az ő számokra különösen készítettett assignatákért, mellyeknek sem Frantzia Országban, sem másutt, semmi keletek nintsen. Ennekfelette, a' Brabantziai posztónak, melly leg szebb productuma azon tartománynak, az árrát 10 Stüiberre szabták meg, mellynek rendes árra két koronás tallér. (Ennek a' pénznek valórat meg lehet a' *Magyar Almanakban* nézni) azt is nem kész, hanem csak papiros pénzrel szokták ki fizetni. Nemtsak a' posztóval, hanem más dolgokkal is így szoktak bánni. Mivel magok is jól tudják ők azt, hogy gyűlölik őket a' Brabantusok, tellyességgel éggyet se akarnak közülök hadi szolgálatra fel venni.

Károly fő hertzeg, Fels. Urunknak testvér öttse, *Bonn*ból a' *Fouroni* fő kvártélyba visszament. — A' Német Allföldi kórmányzék, ismét *Düsseldorf*ba vitetett által, mellynél rövid idő múlván, nagy változás fog esni.

A' *Lüttich*ből ki futott emberek azt beszélték *Aquisgranumban*, hogy a' Gr. *Latour* Generali corpusa 30 ezer emberből áll, bátor 10 ezer ment legyen is attól *Trier* felé. — El vértették már a' hidat az *Austriacusok*, ámbár minden úton módon meg akarták azt a' Frantziák akadályoztatni, de még eddig által nem mentek azon.

A' fellyebb le irt, *Blankenstein* lovas Generali jelentésével tökéletessen meg éggycz *Albert*

hertzegnek az a' tudósítása, melyet a' Fels. udvari Kancelláriához leg közelebb küldött. Ezt is hozzá teszi még, hogy az ellenségnek *Rimniktől Solmsig* lett előre lett nyomulása miatt *Kaysers-Eschbe* vonta légyen vissza magát a' nevezett lovas General.

Koburg hertzegnek *Fauroni* fő kvártélyából *Aug.* 16 dik napján küldött tudósítása szerint, az előtt való nap próbát tettek a' Frantziák a' *Maas* vizén túl, *Richettel* által ellenbe állott vígyázataink ellen, a' melly alkalmatossággal meg lehetössen tüzelt egymásra a' két hadakozó fél, melly tsatájoknak az estére támadott sűrű köd vetett véget.

Egy alsó Rhéousi levélből azt olvassuk, hogy *Brüffel* maga 5 milliót; *Lovanium* 2 milliót, 8000 ökröt, és 10 ezer pár stiblit; *Mechlinia* másfél milliót, 10 ezer süveget, 's ugyan annyi stiblit tartoznak a' Frantziáknak adni. — Minden lakosra ki vagyon vetve mit fizessen, és hogyha le nem teheti azt a' rendelt időre, minden ezüst, réz, és czin edényeiket a' Frantziáknak tartoznak adni. — *Antverpián* 10 millió, és 9000 ló szőrrel tömött matraccz vettetett.

Frigyes Belgyiom.

Hágából azt írja egy valaki *August.* 12-dik napján, hogy a' Hollándiai Karok és Rendek újjobban arra kötelezték magokat, hogy ök mind tehetségekkel, mind vérekkel készek hazájokat védelmezni. E' végre ismét költsön pénzt keresnek, 's kérnek tehetősebb hazájok fiaitól, oly fel tétellel, hogy a' ki mennyit akar, annyit költsönözön a' republica hasznára, akár kész pénzben, akár pedig már készült aranyban és ezüstben 100 tól 5 forint interesre, a' melly summa a' hadakozásnak végződése után két elztendővel egészen ki fog fizettetni. Másoknak jó példadadásokra azt rendelték a' Hollándiai Rendek,

hogy minden közönséges hivatalt viselő személyek 6 hétek el forgása alatt annyi summát adjanak, a' mennyi 1727-dik esztendőben meg vala határozatva; következésképen adják fel a' helységbeli előjárók mitsoda hivatalok és tisztségek nintsenek az említett esztendőbeli laistromon feljegyeztetve, hogy azokra nézve is meg határoztasson, mennyit fizessenek hivatallyaiktól.

Német Birodalom.

A' *Bonni* levelek azzal vigasztalnak bennünket, hogy mivel *Coblencztől Lüttichig*, mind az egyesült *Austriai* és *N. Birodalombeli* seregek, mind a' föld népe cordont húzott, lehetetlen lesz a' *Frantziáknak* magokat azon által fűrni. A' *Mósa* vízének bal oldalán *Blankenstein*, *Nauendorf*, és *Hodik* Generálok állanak, bal oldalau pedig a' *Prusszusok* *Simmerntől* fogva *Koblenczig*. *Koburg* hertzeg serkentő proclamatiójának már is az a' haszna volt, hogy minden ezüstököt, és eleégeket, a' mellyek nélkül t. i. magok nem szükölködnek, a' táborozó armádiákhoz küldötték, sőt sok helységeknek lakosai önként fegyvert fogtának az ellenség ellen.

Schwezingenből illyetén hirt vettünk legközelebb való postán: *Aug.* 16-dik napján 400 lovas *Frantzia* vágatott *Maudachtól*, és *Rheingenheimtől Mundenheim* alá, olly fel tétellel, hogy a' falu túl állott oláh strázsákat vagy el fogják, vagy le vagdallyák. Minthogy külső lovas strázsáinkat mingyárt vissza nyomták, a' gyalog vigyázó sereg pedig nem mehetett sebesen utánuk, tehát mind az oláh, mind a' szabad huzárok között mind öfzve öt embert öfzve aprítottak, 6 embert, 3 lovat meg sebesítettek, 27 emberünket pedig el fogtak. — Harmad nappal e' történet után ismét három *Frantzia* oształy jött *Rheingenheimből Mundenheim* ellen, de ekkor rövid puskázásunknál egyéb semmi nevezetes dolgot nem történt ezen a' környéken.

Manheimből im' ezeket írják Aug. 19-ik napján: *Mötlendorf* Prusszus Feldmarsal múlt vasárnap ki indult *Flonheimből*, 's *Kreuznachba* tette által maga fő kvártélyát. — *Benyófszky* Cs. K. Feid M. Lájtinánt corpusátóli egynéhány ezer ember küdetett a' *Mósel* vidékére. — *Hohenlohe* örökös hertzeg még most is *Pfetersheimban* kvártélyozik, és még most is akként feküfznek a' kórmanýára bízott seregek, mint ennekelőtte egynéhány napokkal feküdtek, ezzel a' külömbseggel, hogy a' *Grünstadt* vidékén állott külső vigyázatok, meg únván a' Frantziák által lett nyúghatatlanokdatásokat, egy kevésse hátrább vonták magokat. Ma reggel ismét öfzve puskáztak a' Frantziák az *Oggersheim* alatt vigyázott tábori külső strázsáinkal.

A' Frantziáknak *Trierbe* lett bé menetelnek alkalmatosságával ki mentek eleikbe a' városnak polgári előjárói, 's azon esedeztének nékiek, hogy kégyelmezzenek meg a' városnak. — Leg ottan egy hirdetményt tétetett a' Frantzia vezér közönségessé, mellyben azt parantsolta nékiek, hogy tsendességgel visellyék magokat, adják által fegyvereiket, semmi bántások nem leszzen. A' magános és köz rangú lakosok közzül keveszen hagyták oda honnyaikat, senki sem képzelvén magának előre, hogy gyözedelmessen mennyenek bé közikbe a' Frantziák, olly nagy bizodalomban vóltak *Blankenstein* és *Melár* Generálok iránt. Annakutánna igen sokan ki mentek onnan, és rész szerént *Coblenczben*, rész szerént *Colónidban* kerestek magoknak menedék helyet. — A' Frantziák keményen bé sántzolylyák magokat *Trier* körül, nevezetessen pedig a' város előtt fekvő hegyeknek tetein. — *August* 19 dikán indult ki *Koblenczből* a' *Bender* regementyének hadi bútorja *Luxenburg* felé, de mivel már akkor minden oda vivő utak el záratattak az ellenség által, ismét vissza tértek oda, és most anaak mezőségen táboroznak.

Olasz Ország.

Aug. 5-dik napján költ *Turini* tudósítások szerént újabb mozdulásokban vagynak a' *Frantziák* a' *Pedemonti* hertzezségnek határain, és hol meg erőssítik, hol vissza vonnyák magokat, kétség kívül azon okból, hogy titkolhassák erőtlenségeket, minthogy számos sereg ment tőlök a' *Rajna* mellé, ennekfelette még többen nyögnek az ispotályokban. A' fellyebb nevezett napon véres tsata történt a' *Pedemonti* seregek és *Frantziák* közt *Mondovi* mellett, mellyben nagy veszteséggel vissza verettek az utólsóbbak.

Spanyól Ország.

Telleyességgel nem tettett a' királynak azon capituláció, mellyre a' *Collioureben*, a' *Roussiloni* Grófságnak égyik erősségében feküdt *Spanyól* őrizet lépett az ostromló *Frantziákkal*. A' magokat alá irt tisztek mind vasra verettek, a' köz emberek pedig, kinek száma 6000-re megyen, ismét a' *Frantziák* ellen küldettek. — A' *Figuerasi* tsatában (*Catalóniának* tartományában) lévő *Spanyóloknak* 20 ezerre, a' *Frantziáknak* pedig 40 ezerre ment a' számok, és így nem tsuda, hogy ezek diadalmat vettek amazokon. — A' *Bellegárdi* erősségben lévő ártillériát 84 darab ágyúval szaporították a' *Spanyólok*.

A' *Pyrenéusi* Fr. ármádiának *Spanyólok* ellen tett előmeneteleiről, következő tudósítás küldetett a' *Párisi Conventhez*, múlt hólnapnak 29 dik napján: Generál *Moncey* 10 ezer emberrel marsirozott bé a' *Basiáni* völgybe, holott meg is ütközött a' *Spanyólokkal*, a' kik véres tsatazások után bellyebb vonták magokat, 's nekünk hagyták földjöknek bőv termésit. — *Jul. 25 ik* napján 6000 emberünk ment *La Borde* Generál vezérlése alatt a' *Bidassoa* folyó viz mellett fekvő, és esztendőtol fogva kemény sántzolással meg erőssitetett *Pyrenéusi* hegyeknek tetejére, kiknek

noha oldal fegyvereiknél, és bajonétaiknál egyéb hadi eszközök nem vólt; még is mindazáltal elűzték onnan a' Spanyolokat, el foglalták ártillériáikat, 's azokkal lövöldözték őket. — Ezen idő közben lövöldöztette *Fregeville* Generál *Fuentarbiát*, és csak nem egészlen a' földig le rontatta. A' *Baránni* völgyel égyütt, az *Aldudesi* tábort is, ennekfelette, *Berat*, *St. Luzot*, *Lesacat*, *Ganoyt*, *Chalárt*, és csak nem egészlen a' *Lerraini* völgyet el foglalták. A' Spanyolok közzül 800 ember ölettetett meg, és 320 fogattatott el. A' mi veszteségünk, mintegy 100 hóltakból, és 400 sebbe estekből áll. Az elsőbkek közt sok derék hadi tisztek találtattak, nevezetessen *Frere* Generál Adjutáns s. a. t.

Lengyel Ország.

Kosciuskó Lengyel fő vezér, mint ama híres Amériikai hérósnak *Waschingtonnak* iskolájában tanúlt, és sok hadi próbákon által bújt vitéz, olly formán helyhezette *Warsóvia* körül fekvő *Ármádiáját*, hogy a' leg számosabb ellenségnek sem lehet ahoz könnyen férkezni. Jobb szárnyát a' *Vistulának* mélységes vizei, és egy 8000 főből álló sereg fedezi a' *Loviczi* és *Posnániai* ország úttya felé, maga egész erejével a' város előtt lévő erős sántzokban fekszik, bal szárnyának fedezésére pedig a' *Boroszlai* út felé 10 ezer embert telepített le. Minthogy a' belső, és a' *Prága* nevezetű külső városok közt lévő hid hatalmában vagyon, és mivel a' *Zokrozimnál* táborozó *Prusszus* Generál *Lájtinántnak* *Schönfeldnek* nintsen elegendő ereje, a' városnak azon oldalról való meg támadására; nyitva vagyon az a' jó út, mellyen elegendő eleséget lehet a' városba bé vinni, sőt, ha a' szükség, és környüllállások azt kívánnák, azon az úton hátrább lehetne magát *Kosciuskónak* vonni, mellyet nem egy könnyen 's hamar fog mivelni, el tökéllt száddékkal lévén hazáját utólsó tsepp véréig védel-

mezni. — *Thorunumból* is azt írják, hogy mind pénze, mind eiesége bővséggel vagyon *Warsóvid-nak*, és hogy olly rendkívül való buzgósággal vagynak a' Lengyelek kedves hazájoknak, 's nemzeti szabadságoknak óltalmazása eránt, hogy minden templomokban és magános házaknál találatott aranyat és ezüstöt oda adtanak *Kosciuskónak*, olly véggel, hogy azokból pénzt verettesen a' Lengyel armádiáknak fizettetésekre, és a' szükséges hadi eszközöknek hova hamarább lejendő ki kézzitettésekre, és hogyha szerentsétlen lenne ellenségeivel való hadakozásában, egy olly különös plánomot kézzített magának, mellyen bizonyossan el érné fel tett tzellyát, de a' melly ő rajta, és a' Nemzeti Tanátsnak néhány főbb tagjain kívül, senkinek tudtára nintsen.

A' *Berlinből* jött levelek beszélik, hogy ott felettébb nagy nyúghatatlanságban vagyon a' nép, mind a' király és korona herizeg élete, mind a' Lengyel Országi dolgoknak ki menetele iránt. — Kevésbe múlt, hogy minap veszedelemben nem esett a' korona örököse. Mind két részről meg szűnven az ágyúzás, egy közel lévő tsürbe le feküdt ez az ifjú fejedelem el fáradt testének ki nyugtatására, világosan meg parantsolván belső tselédjeinek, hogy az első puska szóra költsek fel ötet. Ugy történt a' dolog, 's allig ült fel paripájára, a' midőn a' Lengyel sántzokból feléje repütő bomba a' tsürbe esvén, azt öfzve törte, és semmivé tette.

A' Lengyel Országi hadi történetekről irt tudósítások annyira különböznek egymástól, hogy allig lehet az igazságot a' hazugságtól meg különböztetni. A' Lengyel levelek világosan beszélik, hogy *Kosciuskó* meg verte vóna az égyesül Prusszus és Orosz seregeket; a' Brandenburgiai levelek ellenben magoknak tulajdonittyák a' győzödelmet. A' *Warsóvia* előtt fekvő Prusszus táborból ekként ír egy valaki: Mi, úgymond, mind közelebb közelebb megyünek a' *Kosciuskó*.

bé sántolt tábor helyéhez, és a' leg nagyobb és sűrűbb tűz közt is készittyük szükséges sántzainkat. Az ellenségnek néhány sántzait el foglaltuk ugyan már, és nem kevés ágyút nyertünk azokban; vagyon mindazáltal még egy olly erős sántz előttünk, melyet hanemha el vejődünk, lehetetlen *Warsóviához* jutnunk. Tábori ispotályaink, és sütő kementzéink a' várostól harmadfél mélföldnre *Raszinban* vagyon. Mindenütt kóborlának a' Lengyel insurgensek, és hol a' falukban, hol az erdőkben bújkálnak, 's leselkednek utánunk, sem az idegeneknek, sem hazájokfiainak nem kedveznek, hanem a' kinél mit találnak, erőszakosan el veszik tölle. E' miatt már egy-néhány falut fel kellett égetni. — Sok birtokos urak és parasztok déli Prussziába küldötték által barmaikat nagyobb bátorságnak okáért. — Körül belől nagy döge vagyon a' baromnak, sőt az emberek közt sem kevés pusztitást tettek a' ragadó nyavalyák. — *Lythvániában* lassan bődögülhatnak az Oroszok. Itten is nagy hire vagyon, hogy a' Lengyel Országi dolgoknak tsendesen lejendő el intézésekre nézve *Thorunumban* gyűllés fog tartatni. E' végre már egy-néhány kurirok mentek a' Prusszus táborból *Pétersburgba*.

Konstantzinápoly.

A' *Konstantzinápolyban* lakó és mulató Frantziák valamelly lármát indítottak a' Cs. K. *Intarnuntiusnál*, melly értésére adatván a' Török Császárnak és Divánnak, minden nemzeti inneplést, ölzve gyűléseket, és fegyver viselést meg tiltottak a' Frantziáknak, 's keménnyen meg hagyták, hogy a' kik közülök ottan nem lakosok, és nem mutathatnak magok tsendes viseletekről tanúbizonyság levelet, egyszeriben takarodjanak ki *Konstantzinápolyból*.

rentsés szülésekért. — A' *Genevai* zenebonának még most sins vége, mellyet leg inkább *Soula-vie* Frantzia Agens éleszget. — XVI *Lajos* Fr. királynak meg ölettetésekor, így szólott *Marat Dubois de Crancé* nek *Robespier*ről: Látod é ama gonosz és semmire kellő embert? Hogy hogy felele amaz, hogy lehet őtet semmire kellő és gonosz embernek nevezni? Valósággal az, monda *Marat*, mivel ő sokkal veszedelmesebb a' Frantzia szabadságra nézve, mint minden ellenségei a' *respublicának*.

Magyar Ország.

*Rosnyó 10 dik Aug. Tek. Császá*r *András* Úr, egynéhány *Tek. Vármegyéknek Tábla* bírāja, a' *Tudományoknak és Tudósoknak nagy párfogója*, múlt hólnapnak 10 dik napján, a' *Rosnyai Evangelica* iskolának boldogítására 1000 rh. forintokat rendelt, következő fel tételek alatt:

- 1.) Hogy azon summának interessét, mig él, minden elztendőben le fogja fizetni, halála után pedig successorai, mellyet hogyha nem miveléndének, a' *localis*, avagy helybeli *Inspectoratus*, *via liquidum debiti* vegye meg rajtok. —
- 2.) Azon interesen minden következő időkben, könyvek, kívánképen pedig hasznos nyomtatott, és nyomtatatlan magyar könyvek szereztesse, még pedig azok, és olyak, a' mellyeket *Nemzetes Bogády Adám* mostani, és jövendőbeli iskola *Inspector* urak, vállalztándanak. Kezdődni fog pedig a' jövendő elztendőnek kezdetével. —
- 3.) A' vettendő könyveknek, ugyan azon pénzből könyvtartó almarjomok készitessenek, a' könyvek szám és név szeréet mindenkor fel jegyeztessenek, 's azoknak olvasásokra minden vallású ifjak és betsülletes emberek, még a' *Zsidók* is botsátassanak. —
- Hogyha pedig 4.) Vagy önnön maga a' fundáló úr, vagy successorai az elztendei interes fizetésének baja alól fel akarnák magokat óldozni: akkor vegye az oda való *Inspectoratus* maga ke-

zéhez a' tőke pénzt, adja ki azt interesre, és a' fellyebb irt végekre fordittsa. — 5.) Hogyha a' *Rosnyai* Evangelica iskola valaha lenni meg szűnne, akkor mind az addig szereztetendő könyvek, mind a' tőke pénz, egygy azon megyebeli más Evangelica iskolának hafznára forditassanak, vagy más történetekre nézve, vagy a' fundáló úr égyenes, vagy óldalaslag lévő successorainak adattassanak vissza.

Örvendetes Jelentés.

Különös gondviselése vagyon a' Felséges Istennek Nemes Magyar Hazánkhoz, mivel olly sok századok után, a' mi nélkül eddig szükölködünk, most már meg adta. — Tekintetes *Gömör* Vármegyében, *Zumjacz* nevezetű helységnek határjában, Mélt. Gróf *Koháry Ferentz* Úr ö Nagysága jószágában, a' *Garam* vizének kút fejétől nem messze, egy aczél massa fel állittatott, és olly szerentsés folyamattya vagyon, hogy azok a' kik ezen atzélból dolgoznak, és jól értnek az érczek esmérétéhez, jobbnak találták a' *Styriai* atzélnál. Ezen atzélnak helyben mázsája a' jobbnak 10 for. az alábbvalónak 9 forint, a' vasnak pedig 6 forint és 30 krajtzár. — Ez az atzél massa még a' múlt esztendőben fel állittatott, de mind addig köz hirré nem botsáttatott, mig elegendő próbán által nem ment. Minekutánna már sok próbákat ki állott volna, tudtára adatik a' N. Magyar Ország lakosinak, hogy a' kinek mind jó atzélra, mind jó vásra szüksege vagyon, az említett helyen fel talállya. — *Signat. Zumjacz* 21. Aug. 1794.

Nemes *Kassa* Sz. K. Városnak érdemes Tanácsa jelenti a' N. Magyar Publicumnak, hogy

Pesti könyvtáros *Strohmejer Ignác* úrnak, ottan lévő könyvtára, *Octobernek* 20 ik napján kótyavetye által a' többet igrőnek el fognak adattani. A' kiknek tehát, annak meg vételére kedvek lejend, jelennyenek meg vagy személlyesen, vagy biztosaik által, a' fellyebb nevezett napon lejendő kótyavetyére.

Jelen vagyon az az idő, mellyben múlt elztendőben tett igritem szerént, a' jövő 1795 dik elztendőre való *Magyar Almanaknak* meg újításához kezdjek. Hozzá is kezdettem immár, és ha jókor tellyesitetik ide ragasztott esedezésem, *Leopoldi Pesti vásárra* el fogom készíteni. Ez a' második ki adás, sok részken fog az elsőbbitől különbözni, nevezetesen abban, hogy mivel Erdély Országának különös deák Kalendáriuma vagyon, a' mellyben t. i. minden Erdély Országi egyházi és világi hivatalosokat fel lehet találni, e' mellett oly nagy, hogy maga egy könyvet tsinál, nem itiltem szükségesnek Erdély Ország tisztviselőit ezen munkámban fel jegyezni. E' helyett a' Magyar Universitásokban, Académiákban tanító Professoroknak, és minden szabad Királyi Városok Előjáróinak neveiket fogom fent nevezett munkámba bé iktatni.

Arra való nézve kérem alázatossán a' Tiszt. Káptalanokat, a' Kir. Universitásnak és Académiáknak Igazgatóit, nem különben minden polgári és törvényes Dicasteriumoknak, Tek. Vármegyéknek, Bányáknak, és Fő Posta Hivataloknak előjáróikat, ne terheltekké nékem *Septembernek* végéig, hivatalosaiknak neveiket fel küldeni. Nem tulajdon, hanem a' Publicumnak haszna, ezen foglalatosságomnak tárgya.